

เอกสารประกอบการขอพระราชทานเพลิงศพ

1. สำเนาใบมรณะบัตร จำนวน 2 ฉบับ
2. สำเนาประกาศการพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ของผู้ตายในราชกิจจานุเบกษา หรือสำเนาประกาศนียบัตรกำกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของผู้ตาย จำนวน 2 ฉบับ
3. สำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการ หรือบัตรข้าราชการบำนาญ หรือบัตรประชาชนของผู้ตาย จำนวน 2 ฉบับ
4. สำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการ หรือบัตรประชาชนของผู้ขอ จำนวน 2 ฉบับ
5. สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ขอ จำนวน 2 ฉบับ
6. สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ตาย จำนวน 2 ฉบับ

การขอรับหีบเพลิงพระราชทาน

เนื่องจากปัจจุบันนี้ มีผู้ขอพระราชทานเพลิงศพเป็นจำนวนมาก เลขาธิการพระราชวังได้มีบัญชาว่า เเพลิงที่พระราชทานไปเผาศพ ณ วัดที่อยู่ต่างจังหวัด หรือ ปริมาณพล ซึ่งห่างจากพระบรมมหาราชวัง นอกรัศมี 50 ก.ม.ให้จัดเป็นหีบเพลิงพระราชทาน มอบเจ้าภาพเชิญไปดำเนินการเอง โดยไม่มีเจ้าหน้าที่สำนักพระราชวังไปปฏิบัติ ดังนั้น กองพระราชพิธี จึงได้กำหนดระเบียบการขอรับหีบเพลิงพระราชทาน ดังนี้

1. ให้เจ้าภาพศพ หรือผู้แทนเจ้าภาพ ไปติดต่อขอรับหีบเพลิงพระราชทาน ที่กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง
2. กรณีที่เจ้าภาพไม่สามารถไปรับหีบเพลิงพระราชทานด้วยตนเอง จะมอบให้ผู้อื่นไปรับแทนได้ โดยนำต้นเรื่อง
หนังสือมอบฉันทะ และสำเนาบัตรประจำตัวผู้แทนไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่
3. เจ้าภาพ หรือผู้แทน ควรไปรับหีบเพลิงก่อนกำหนดวันพระราชทานเพลิงอย่างน้อย 3 วัน
4. ผู้ที่มารับหีบเพลิงควรแต่งกายสุภาพ
5. ให้รับหีบเพลิงพระราชทานที่โต๊ะหมู่หน้าพระบรมฉายาลักษณ์

หมายเหตุ :

1. เลขานุการพระราชวัง มีคำสั่ง ห้ามเจ้าหน้าที่สำนักพระราชวังเชิญหีบเพลิงพระราชทานไปปฏิบัติ โดยเด็ดขาด

ดังนั้น เจ้าภาพจะต้องเป็นผู้ดำเนินการจัดการหีบเพลิงพระราชทานเอง

2. ห้ามเปิด หรือบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีในการพระราชทานเพลิงศพ เมื่อเจ้าภาพเชิญหีบเพลิงพระราชทาน

ไปถึงมณฑลพิธี

ข้อแนะนำ การปฏิบัติเกี่ยวกับพระราชทานหีบเพลิง ไปพระราชทานยังต่างจังหวัด

(ระยะทางห่างจากสำนักพระราชวังเกิน 50 กิโลเมตร)

ตามระเบียบที่สำนักพระราชวังได้วางไว้ เมื่อกระทรวงเจ้าสังกัด ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือเจ้าภาพ แล้วแต่กรณี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักพระราชวัง เพื่อขอพระราชทานเพลิงศพ หากศพนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับพระราชทานเพลิงศพ สำนักพระราชวังจะได้มีหนังสือแจ้งให้เจ้าภาพศพ เพื่อทราบ

จากนั้นเจ้าภาพศพ หรือเจ้าหน้าที่ของจังหวัดแล้วแต่กรณีให้ส่งเจ้าหน้าที่ไปขอรับหีบเพลิงพระราชทานได้ที่ กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง เมื่อได้รับหีบเพลิงพระราชทานไปแล้ว ต้องปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. เชิญหีบเพลิงพระราชทานไปวางที่ศาลากลางจังหวัด อำเภอ หรือหน่วยราชการที่สังกัดในท้องที่ หรือที่บ้านเจ้าภาพแล้วแต่

กรณี โดยตั้งไว้ในที่อันสมควร และควรมีพานรองรับหีบเพลิงพระราชทานนั้นด้วย

2. เมื่อถึงกำหนดวันที่ขอพระราชทานเพลิงศพ ทางจังหวัด อำเภอ หรือเจ้าภาพแล้วแต่กรณี จะต้องจัดเจ้าหน้าที่แต่งเครื่องแบบปกติขาว ไว้ทุกข์ เพื่อเชิญหีบเพลิงพระราชทานพร้อมด้วยพานรอง (หนึ่งหีบต่อหนึ่งคน) ไปยังเมรุที่จะประกอบพิธี และก่อนที่จะเชิญขึ้นไปตั้งบนเมรุ นั้น ควรยกศพขึ้นตั้งเมรุให้เรียบร้อยเสียก่อน แล้วจึงเชิญพานหีบเพลิงพระราชทานขึ้นไปตั้งไว้บนโต๊ะทางด้านศีรษะศพ (บนโต๊ะที่ตั้งหีบเพลิงพระราชทานจะต้องมีผ้าปูให้เรียบร้อย แล้ว

ห้ามมิให้นำสิ่งหนึ่งสิ่งใดวางร่วมอยู่ด้วยเป็นอันขาด)เมื่อเชิญพานหีบเพลิงพระราชทานวางเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เชิญค่านับเคารพศพหนึ่งครั้ง แล้วจึงลงจากเมรุ

3. ขณะที่เชิญพานหีบเพลิงพระราชทานไปนั้น เจ้าหน้าที่ผู้เชิญจะต้องระมัดระวังกิจกรรมารยาท โดยอยู่ในอาการสำรวม ไม่พูดคุยกับผู้ใด และไม่ต้องทำความเคารพผู้ใด และไม่เชิญหีบเพลิงพระราชทานเดินตามหลังผู้หนึ่งผู้ใดเป็นอันขาด

4. ระหว่างที่เจ้าหน้าที่เชิญหีบเพลิงพระราชทานเดินไปสู่เมรุนั้น ประชาชนที่ร่วมงานควรนั่งอยู่ในความสงบ โดยมิต้องยืนขึ้น ไม่ต้องทำความเคารพ และไม่มีการบรรเลงเพลงอย่างใดทั้งสิ้น เพราะยังไม่ถึงขั้นตอนของพิธีการ เจ้าหน้าที่ผู้เชิญก็มีใช้ผู้แทนพระองค์เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

5. ผู้ที่ตั้งแถวรอรับการเชิญหีบเพลิงพระราชทานเดินไปสู่เมรุ ควรเป็นเจ้าภาพงาน การแต่งกาย ควรแต่งเครื่องแบบไว้ทุกข์ตามประเพณีนิยม ในกรณีที่เป็นข้าราชการแต่งกายเครื่องแบบปกติขาวไว้ทุกข์

ผู้ที่ไปร่วมงานพระราชทานเพลิงศพ ทั้งประชาชน และข้าราชการ รวมทั้งพนักงานลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ ควรแต่งกายไว้ทุกข์ตามประเพณีนิยม ส่วนบุตรหลาน หรือญาติ รวมทั้งผู้ที่เคารพนับถือผู้วายชนม์ ที่รับราชการจะแต่งกายเครื่องแบบปกติขาวไว้ทุกข์ ก็จะเป็นเกียรติแก่ผู้วายชนม์ และยังนับว่าเป็นการถวายพระเกียรติ

6. เมื่อถึงกำหนดเวลาพระราชทานเพลิง ให้เจ้าภาพเชิญแขกมีอาวุโสสูงสุดในที่นั้น ขึ้นเป็นประธานประกอบพิธีพระราชทานเพลิง (ผู้มีอาวุโสสูงสุดนั้น หมายถึง อาวุโสทั้งด้านคุณวุฒิและด้านวัยวุฒิ ทั้งนี้ หากมีพระราชวงศ์ ตั้งแต่หม่อมเจ้าขึ้นไป หรือราชสกุลที่มีเกียรติในราชการ ซึ่งผู้วายชนม์หรือ ทายาทอยู่ได้บังคับบัญชา หรือเป็นผู้ที่เคารพนับถือ สมควรเชิญบุคคลนั้นเป็นประธาน)

7. ในระยะเวลาก่อนเจ้าภาพเชิญผู้มีอาวุโสสูงสุดขึ้นเป็นประธานประกอบพิธีพระราชทานเพลิงนั้น ให้เจ้าหน้าที่ผู้เชิญหีบเพลิงพระราชทานขึ้นไปรออยู่ ณ โต๊ะวางหีบเพลิงพระราชทานบนเมรุก่อน เมื่อผู้เป็นประธานทอดผ้าไตรบังสุกุล พระภิกษุได้ชักผ้าบังสุกุลแล้ว

ให้เจ้าหน้าที่ผู้เชิญหีบเพลิงพระราชทานแก่หีบเพลิงพระราชทานออก จากนั้น ผู้เป็นประธานปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

- เปิดฝาหีบเพลิงพระราชทาน
- หยิบเทียนชนวนในหีบเพลิงพระราชทาน มอบให้เจ้าหน้าที่ผู้เชิญถือไว้
- หยิบกลักไม้ขีดในหีบเพลิงพระราชทาน จุดไฟต่อเทียนชนวนที่เจ้าหน้าที่ผู้เชิญถือไว้ รอจนเทียนลุกไหม้ดีแล้ว
- ถวายบังคม (ไหว้) หนึ่งครั้ง ก่อนหยิบรูป ดอกไม้จันทร์ และเทียนพระราชทาน (จำนวน 1 ชุด) ในหีบเพลิงพระราชทาน จุดไฟหลวงจากเทียนชนวนแล้ววางไว้ใต้กลางฐานที่ตั้งศพ จากนั้นก้าวถอยหลังหนึ่งก้าว คำนับเคารพศพหนึ่งครั้ง แล้วลงจากเมรุ เป็นอันเสร็จพิธี

8. ในกรณีที่มีการอ่านหมายรับสั่ง ประวัติผู้วายชนม์สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ควรอ่านตามลำดับดังนี้

- หมายรับสั่ง แสดงถึงการได้รับพระราชทานเพลิงศพ
- ประวัติผู้วายชนม์ เพื่อประกาศเกียรติคุณ
- สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

หมายเหตุ :

1. สำหรับศพที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานผ้าไตรทอดถวายพระบังสุกุลด้วยนั้น ผู้เป็นประธานต้องถวายบังคม (ไหว้) หนึ่งครั้ง ก่อนหยิบผ้าจากเจ้าหน้าที่ผู้เชิญ แล้วทอดผ้าตามพิธีต่อไป
2. การอ่านหมายรับสั่ง ประวัติผู้วายชนม์ สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณนั้น เป็นขั้นตอนที่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ตามความเหมาะสม
3. ในกรณีที่เจ้าภาพประสงค์ให้มีการอ่าน หมายรับสั่ง เพื่อแสดงถึงการได้รับพระราชทานเพลิงศพ (ในกรณีที่ได้รับหมายรับสั่ง ถ้ายังไม่ได้รับหมายรับสั่ง ก็ไม่ต้องอ่าน) ประวัติผู้วายชนม์ เพื่อประกาศเกียรติคุณ และคำสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ในงานพระราชทานเพลิงศพนั้น ให้อ่านเรียงลำดับตามที่กล่าวมา ทั้งนี้หากจะอ่านเพียงอย่างเดียวหนึ่งก็ได้ หรือไม่อ่านเลยก็ได้ ขึ้นอยู่กับความประสงค์ และความสะดวกของเจ้าภาพเป็นสำคัญ

ส่วนการลงท้ายคำอ่านสามารถอ่านชื่อบุคคลผู้เป็นทายาททั้งหมด หรือจะออกชื่อแต่เจ้าภาพก็
ย่อมกระทำได้

ที่มา : กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง

การขอพระราชทานเพลิงศพ

หลักเกณฑ์ในการขอพระราชทานเพลิงศพ

๑. พระสมณศักดิ์ตั้งแต่ชั้น “พระครูสัญญาบัตร” ขึ้นไป และพระภิกษุ สามเณร เปรียญธรรม ๙ ประโยค
๒. พระราชวงศ์ ตั้งแต่ชั้น “หม่อมเจ้า” ขึ้นไป
๓. ผู้ที่ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์
๔. ข้าราชการตั้งแต่ระดับ ๓ หรือข้าราชการตามระบบจำแนกประเภทตำแหน่ง ประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน และประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ (รับราชการตั้งแต่ ๒ ปีขึ้นไป)
๕. ข้าราชการฝ่ายทหาร ตำรวจ ยศชั้นร้อยตรี เรือตรี เรืออากาศตรี ร้อยตำรวจตรี ขึ้นไป
๖. ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตั้งแต่ “เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย “(บ.ม.) และ “เบญจมาภรณ์มัจฉา” (บ.ม.) ขึ้นไป
๗. ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ “จุลจอมเกล้า”
๘. ผู้ที่ได้รับพระราชทานเหรียญ “รัตนาภรณ์” รัชกาลปัจจุบัน
๙. ประธานองค์กรต่าง ๆ ที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ และรัฐมนตรีถึงแก่กรรมในขณะดำรงตำแหน่ง
๑๐. บิดาและมารดาของผู้ดำรงตำแหน่งองคมนตรี นายกรัฐมนตรี ประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานองค์กรต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและ รัฐมนตรี ที่ถึงแก่กรรม ในขณะที่บุตรดำรงตำแหน่ง
๑๑. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่ถึงแก่กรรมในขณะดำรงตำแหน่ง
๑๒. ผู้ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เป็นกรณีพิเศษ

หมายเหตุ บุคคลผู้ทำลายชีพตนเองและผู้ต้องอาญาแผ่นดินไม่พระราชทานเพลิงศพ

หลักเกณฑ์ในการขอพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ

๑. ผู้ที่อยู่ในราชสกุล ชั้นหม่อมราชวงศ์และหม่อมหลวง
๒. ผู้ที่ได้รับพระราชทานเหรียญราชรุจิ เหรียญกล้าหาญ และเหรียญชัยสมรภูมิ
๓. บิดามารดาของข้าราชการ ดังนี้
 - ข้าราชการระดับ ๖ ขึ้นไป
 - ข้าราชการตามระบบจำแนกตำแหน่ง ประเภททั่วไป ระดับชำนาญขึ้นไป
 - ข้าราชการตามระบบจำแนกตำแหน่ง ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการขึ้นไป
๔. บิดามารดาของผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ “ตรีตาภรณ์ช้างเผือก” (ต.ช.) ขึ้นไป
๕. บิดามารดาของข้าราชการฝ่ายทหาร ตำรวจ ชั้นยศตั้งแต่ พันโท นาวาโท นาวาอากาศโท และพันตำรวจโท ขึ้นไป
๖. พนักงานรัฐวิสาหกิจระดับสูง
๗. บิดามารดาของพระสมณศักดิ์ ตั้งแต่ชั้น “พระครูสัญญาบัตร” ขึ้นไป
๘. ผู้ปฏิบัติหน้าที่ดังต่อไปนี้ ที่ถึงแก่กรรมในขณะที่ดำรงตำแหน่ง
 - กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
 - นายกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - นายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล
 - สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร
 - นายกเมืองพัทยา และสมาชิกเมืองพัทยา
๙. ผู้บริจาคทรัพย์สินเพื่อการกุศล คิดเป็นมูลค่าไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๑๐. ผู้ที่บริจาคร่างกายหรืออวัยวะแก่สภาอากาศชาติไทย โรงพยาบาล หรือสถานศึกษา เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์
๑๑. ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ ชั้นยศต่ำกว่าสัญญาบัตร ที่เสียชีวิตขณะปฏิบัติหน้าที่
๑๒. ผู้ที่ทำประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศชาติ

หมายเหตุ บุคคลผู้ทำลายชีพตนเองและผู้ต้องอาญาแผ่นดินไม่พระราชทานเพลิงศพ และเครื่องประกอบเกียรติยศ

ขั้นตอนในการขอพระราชทานเพลิงศพ

๑. การขอพระราชทานเพลิงศพ : เจ้าภาพหรือทายาท ผู้ประสงค์ขอพระราชทานเพลิงศพ จะต้องทำหนังสือแจ้งไปยังกระทรวงเจ้าสังกัดของผู้ถึงแก่กรรม โดยระบุ

- ชื่อ ตำแหน่ง ชั้น ยศ ของผู้ถึงแก่กรรม
- ถึงแก่กรรมด้วยโรคอะไร ที่ไหน เมื่อใด
- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อะไรบ้าง
- มีความประสงค์จะขอรับพระราชทานเครื่องเกียรติยศประกอบศพอย่างไรบ้าง
- ระบุวัน เวลา สถานที่ที่จะมาปณิกิจ

๒. การขอพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ : เจ้าภาพหรือทายาท ผู้ประสงค์ขอพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ ต้องทำหนังสือถึงเลขาธิการพระราชวัง โดยระบุ

- ชื่อ-สกุล และประวัติโดยย่อของผู้ถึงแก่กรรม
- ถึงแก่กรรมด้วยโรคอะไร ที่ไหน เมื่อใด
- ระบุคุณงามความดีที่เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ หรือคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์การพิจารณา การขอพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ
- ระบุวัน เวลา สถานที่ที่จะมาปณิกิจ

หลักฐานที่ต้องนำมาแสดง

ในการขอพระราชทานเพลิงศพและการขอพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษนั้น เจ้าภาพหรือทายาทจะต้องนำหลักฐานมาแสดงแก่เจ้าหน้าที่ ดังนี้

- หนังสือจากกระทรวงเจ้าสังกัด (ขอพระราชทานกรณีปกติ) หรือหนังสือขอพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษถึงเลขาธิการพระราชวัง (ขอพระราชทานกรณีพิเศษ)
- หนังสือรับรองจากหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ใบอนุโมทนาบัตร ใบประกาศเหรียญกล้าหาญ หรือเหรียญชัยสมรภูมิ
- ใบมรณบัตรพร้อมสำเนาของผู้ถึงแก่กรรม
- บัตรประจำตัวข้าราชการพร้อมสำเนา ของผู้ถึงแก่กรรมและของทายาท
- ทะเบียน พร้อมสำเนา ของผู้ถึงแก่กรรมและของทายาท

ติดต่อวัดเพื่อเตรียมการพระราชทานเพลิงศพ

ในการขอพระราชทานเพลิงศพ ทั้งตามเกณฑ์ที่ได้รับพระราชทานและกรณีพิเศษ จะต้องไม่กับวันเฉลิมพระชนมพรรษา ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และวันเฉลิมฉลองสิริราชสมบัติ พระราชพิธีฉัตรมงคล (และตามประเพณีนิยมไม่มีการเผาศพในวันศุกร์)